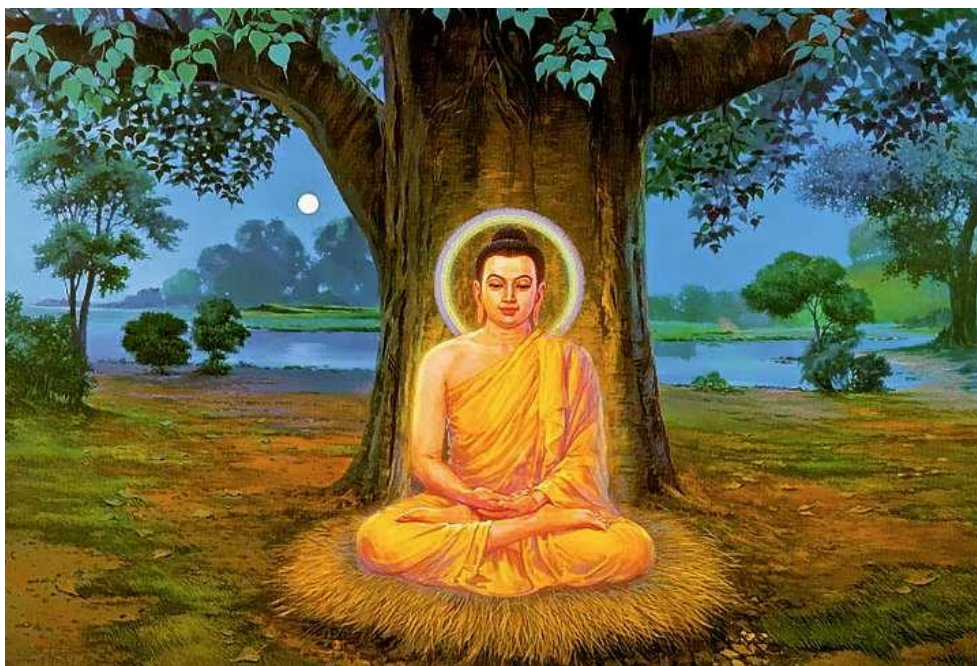

Niraupamyastava

Imn pentru Cel Incomparabil

compus de Ārya Nāgārjuna

Reprezentare a perioadei în care Buddha Śakyamuni
a atins Trezirea Perfectă

text și comentariu

Notă introductivă

Această lucrare se poate găsi la adresa web:

<http://www.AryaDharma.ro>

(click pentru a o vizita)

Pe acest site veți găsi multe traduceri ale unor texte esențiale din Buddha-Dharma, atât Sutre (discursuri sau învățăături ale Divinului Buddha) cât și tratate fundamentale derivate din aceste Sutre, adnotate sau comentate, după caz.

Toate textele de pe site (inclusiv acest text) sunt disponibile gratuit, se pot descărca gratuit, se pot folosi în mod gratuit, se pot tipări, și se pot distribui ca fișiere sau ca documente tipărite, oricui doriți, dacă și numai dacă nu faceți nicio modificare asupra lor, și dacă și numai dacă le oferiți celorlalți în mod gratuit.

În caz contrar, toate drepturile sunt rezervate.

Dacă aveți nevoie de alte drepturi, de alte formate ale textelor sau de alte variante ale lor, vă rugăm să luați legătura cu noi.

Traducere, prefață, introducere, comentarii, note, îngrijire: Alin Tocaciu

Versiunea: decembrie 2019

Prin virtutea meritelor acumulate prin a traduce, a corecta, a adnota, a comenta, a publica și a răspândi această lucrare, fie ca toate ființele să atingă Trezirea Perfectă.

Prefață

Titlul în limba sanscrită al acestei opere este *Niraupamyastava*, și înseamnă aproximativ „Imn închinat celui care nu are egal”, adică este un imn închinat Divinului Buddha Śakyamuni, și tuturor Buddhașilor în general.

Această lucrare face parte din colecția de Imnuri, și prin ea Ārya Nāgārjuna descrie starea de Buddha, în termeni cât mai accesibili.

La sfârșitul textului puteți găsi un dicționar care cuprinde cel puțin o parte dintre termenii folosiți în acesta. Dacă aveți nevoie de un dicționar mai cuprinzător, îl puteți găsi în „Discursul despre perfecțiunea înțelepciunii (Prajñāpāramitā Sutra) în 8.000 de versete” sau în „Ghirlanda de nestemate (Ratnāvalī)” a lui Ārya Nāgārjuna, de pe aceeași pagină web cu acest text.

Pentru a ușura înțelegerea acestor învățături profunde am adăugat note explicative și am realizat și un comentariu destul de cuprinzător. Bineînțeles, comentariul nu are profunzimea învățăturilor, însă vă poate ajuta în lămurirea unor noțiuni, și conține și informații suplimentare despre Dharma în general.

Pe aceeași pagină web puteți găsi atât versiunea fără comentariu cât și cea cu comentariu. Vă recomand ca mai întâi să citiți de câteva ori versiunea fără comentariu, pentru a vă construi propria înțelegere directă a textului, și abia apoi să citiți comentariile, dacă doriți clarificări suplimentare care v-ar putea ajuta la aprofundarea înțelegerii lucrării.

Textul

1.

**Omagiu ție, Cel Incomparabil,
Ție, cel care cunoaște absența existenței inerente¹,
Ție, cel care te străduiești pentru binele lumii,
Rătăcită din cauza vederilor greșite.**

2.

**Cu adevărat, în realitate, nimic nu a fost văzut
De către tine, cu ochiul tău de Buddha.
Însă viziunea ta neîntrecută,
O, Divinule, vede Adevărul.**

Nu a fost văzut cu nimic în realitate, pentru că în realitate nu există nimic, ci doar pare că există. Această iluzie, această eroare nu mai este prezentă în starea de Buddha.

3.

**Conform adevărului suprem,
Nu există nici cunoscător, nici cognoscibil.
Tu ai cunoscut natura dharmelor,
Cea extrem de greu de cunoscut.**

Natura dharmelor se cunoaște în mod direct atunci când încetează iluzia, și pentru că încetarea iluziei se realizează cu efort, se spune și că, implicit, natura dharmelor este greu de cunoscut.

4.

**Nicio dharma nu a fost produsă
Și nici nu a fost oprită de către tine.
Starea supremă a fost obținută
Doar prin vederea clară a Aseității.**

Sau, ultimul rând:

Doar după ce ai văzut lipsa completă de diferențe (între dharme).

¹ Sau: Cunoști (adevărul că dharmele) nu au o esență proprie!

5.

**Nu ai urmărit să obții Nirvana
Prin eliberarea din Samsara,
[n.t. Ci] ai obținut pacea, Divinule Buddha,
Prin non-perceperea Saṃsārei.**

Încetarea percepțiilor înseamnă încetarea iluziei.

6.

**Știi că puritatea și impuritatea au aceeași esență.
Pentru că nu este nicio diferență
În fundamentul tuturor dharmelor.
Ești complet pur.**

Sau, rândurile din mijloc:
Pentru că nu este posibilă
Nicio diferențiere în Realitate.

7.

**Nu ai rostit nicio silabă, O, Victoriosule,
[Și totuși,] toate ființele care doresc Eliberarea
Au fost [și sunt] bucurate de ploaia Dharmei tale.**

În Realitate, nu există vorbire, cuvinte, silabe, etc. Deși, în contextul ignoranței, adică din punct de vedere convențional, Buddha a predat Dharma, în Realitate nu este așa.

8.

**Nu ai nicio atașare față de skandha, dhātu¹ și āyatana².
Cu mintea ta asemenea spațiului,
Nu depinzi de nicio dharma.**

Un Buddha nu are nicio atașare față de nimic, deoarece nu există nimic în realitate. Bineînțeles, Divinul Buddha nu are nicio atașare nici față de agregate, de tărâmurii și de bazele simțurilor.

¹ Tărâmurii.

² Bazele simțurilor, vezi dicționarul la Câmpurile simțurilor.

9.

**Nu are loc perceperea [de către tine a] ființelor¹;
Totuși, în cel mai înalt grad,
Ești pătruns de compasiunea pentru ființele vii,
Chinuite de suferințe.**

„Măreția compasiune” este complet lipsită de conștientizare, și de aceea nu poate fi descrisă decât prin idei contradictorii: „nu se percep ființe / totuși există compasiune față de ființe”.

10.

**O, Divinule, mintea ta nu este atașată,
Feluritelor creații mentale:
Fericire, suferință, ātman, non-ātman,
Etern, ne-etern, pur sau impur.**

Acestea sunt cele patru vederi greșite: a vedea suferința ca fiind de fapt fericire, deși este suferință; a vedea ceva ce nu este în niciun fel un sine ca fiind de fapt un sine, deși nu este; a vedea ca permanent ceva ce de fapt nu este permanent; a vedea ca pur ceva ce nu este deloc pur.

Ființele tind să vadă obiectele sau ființele ca fiind permanente, deși nu sunt; ele nu iau în considerare apariția lor și dispariția lor inevitabilă, ci acționează ca și cum ele ar fi stabile, permanente și nu ar depinde de nimic. Percepând un obiect, de exemplu o casă sau o mașină, credem că ele sunt eterne și că orice efort pentru a le obține este justificat, chiar dacă este imoral, și chiar dacă face rău celorlalți. Așadar, aceste patru vederi greșite sunt cauză pentru acțiune greșită, care este cauză pentru suferință.

11.

**Aceasta este Învățătura ta:
Nu are loc apariție și nici dispariție a vreunei dharma,
Iar existența compușilor nu este reală.
De aceea, tu ești cunoscătorul adevărului suprem.**

Dacă analizăm, orice dharma este compusă și componentele la rândul lor sunt compuse, oricât de profund am merge cu investigarea. Așadar, existența dharmelor, adică a compușilor, ca întreg, ca monolit, fie și ca întreg din punct de vedere funcțional, sau ca obiecte, ca fenomene, etc., este doar concepută, imaginată pe baza unei funcții, a învățării, a consensului, dar nu și reală.

¹ Sau: Nu îți apare niciodată conceptul de ființă.

Non-apariția sau non-producerea dharmelor este abordată mai amănunțit în Prajñāpāramitā Sutra, în multe lucrări ale lui Ārya Nāgārjuna, și în multe alte Sute și texte de Dharma. Multe dintre ele sunt disponibile pe aceeași pagină web unde se găsește acest text.

12.

**Ești urmat peste tot,
Însă nu ai apărut nicăieri.
Ești inconceptibil, măreț muni,
În termeni de naștere, caracteristici, și corp.**

Muni înseamnă înțelept în limba sanscrită; de aici și numele dat lui Buddha, Śakyamuni, adică înțeleptul din clanul Śakya.

Caracteristici: semne.

13.

**Tu, cel imaculat, ai cunoscut lumea
Ca fiind lipsită de unitate și de multiplicitate,
Similară unui ecou, lipsită de schimbare,
De transmigrare, și de distrugere.**

În realitate, nu există nici unul, nici mai multe. Și așa cum un ecou nu este sunetul inițial ci este apărut în dependență de sunetul inițial și de o suprafață care să îl reflecte, tot la fel este și lumea, apărută în dependență de ignoranță și de acțiuni (și în particular corpul din viața actuală, care se datorează acțiunilor trecute). Datorită faptului că dharmele nu există în realitate, că nicăieri, niciodată, nu are loc nicio producere (sau apariție), lumea este de fapt lipsită de schimbare, de transmigrare (nașterile sunt iluzorii, sunt tot non-apariție), de distrugere (pentru că nimic nu apare, nu este nimic de distrus).

14.

**O, Divinule, ai cunoscut Samsara
Drept lipsită de eternitate și de anihilare,
Lipsită de caracteristici și de obiecte caracterizate,
Ca un vis, ca o iluzie magică.**

Aceasta este o descriere extrem de precisă și de cuprinzătoare a Saṃsārei.

15.

**Toate kleśa¹, până la rădăcină, toate vāsanā²,
Au fost supuse de către Tine, O, Imaculatule!
Iar nectarul (extras) din materialul constituit de kleśa
Tu l-ai obținut și ni l-ai dăruit.**

Sau:

Toate kleśa, care își au rădăcina
Și [totodată și] fructul în capacitatea
De a proiecta noi înșiruiți karmice,
Au fost complet înfrânte de către Tine, O, Divinule!
Prin (realizarea³) naturii kleśa, ai obținut nemurirea.

„Supuse” sau „înfrânte” se referă la încetarea lor, la a fi făcut eforturile corecte care au dus la încetarea lor. Nu este vorba despre reprimare sau despre control, ci despre oprire definitivă, prin încetarea cauzelor care le generau. „Nectarul” este chiar Dharma, care este formulată în funcție de perturbările ființelor. Perturbările au drept cauză și drept efect acțiunile, ca în ciclul perturbări-acțiune-suferință-perturbări, așa cum descrie Ārya Nāgārjuna în „Esența apariției dependente”, disponibilă pe aceeași pagină web unde se găsește acest text.

16.

**Forma a fost văzută de tine, O, Înțeleptule,
Ca lipsită de caracteristici, ca ne-formă;
Însă, în tărâmul formei, ești văzut
Ca având un corp strălucind datorită însușirilor splendide.**

17.

**Deși aparența ta a fost văzută,
Nu se poate spune că tu ai fost văzut;
Atunci când Dharma este văzută, tu ești văzut limpede,
Însă [n.t. atunci] dharmele nu mai sunt văzute.**

Un Buddha nu este corpul fizic, sau orice fel de corp, aceea este doar o aparență. Atunci când realitatea este văzută, Buddha este văzut însă dharmele nu mai sunt percepute, deoarece se oprește ignoranța, încetează percepția.

¹ Perturbări, vezi dicționarul.

² Tendințe, perturbări mai fine, inclusiv latente.

³ Vezi dicționarul.

18.

**În corpul tău nu există nicio cavitate (sau gaură),
Sau carne, sau oase sau sânge (așa cum au muritorii);
[Totuși,] ai manifestat un corp [care e o simplă reflexie],
Asemenea arcului din cer al lui Indra (curcubeul).**

Deși corpul unui Buddha este perfect, și este lipsit de orice fel de semn sau caracteristică, totuși Buddha a manifestat un corp asemănător cu cel uman, dar care e o simplă reflexie a calităților nemărginite ale unui Buddha, așa cum corpurile obișnuite ale ființelor sunt ecoul karmei trecute al acelor ființe apărute dependent.

19.

**În corpul tău nu există nici boală,
Nici impuritate, și nici apariția foamei și a setei;
Însă pentru a te potrivi cu lumea,
Ai manifestat un comportament uman.**

După atingerea Bodhi (Trezirii) complete, Buddha a manifestat o aparență de corp material, însă lipsit de caracteristicile corpurilor umane (organe interne, procese fiziologice, și așa mai departe). Spre exemplu, deși mânca (accepta din compasiune mâncare de la ființe, ca acestea să genereze foarte mult merit prin a i-o oferi), nu aveau loc procese excretorii. Prin acest corp, Buddha a manifestat activitatea, a răspândit Dharma, a permis ființelor să acumuleze înțelepciune și merit, și a manifestat și aparența proceselor de îmbătrânire și de moarte – deși niciunul nu mai era decât simulat ca aparență, pentru a fi pe înțelesul ființelor.

De asemenea, versetul se poate referi și la corpul-Dharma (Dharmakāya) al unui Buddha, un corp indestructibil, nemuritor, sesizabil numai de către un alt Buddha, corp referit și în versetul anterior.

20.

**Pentru tine, o, Imaculatule, nu există răul și greșelile
Constituite de obstacolele care sunt acțiunile (karma);
Însă, din compasiune pentru lume,
Ai manifestat cufundarea (aparență) în acțiune.**

Acțiunile acestui corp manifestat nu sunt similare decât ca aparență cu acțiunile unei ființe, pentru că ele nu sunt cauzate de ignoranță, de perturbări, de tendințe, deoarece acestea lipsesc în cazul unui Buddha.

21.

**Datorită lipsei de diferență în natura esențială a dharmelor,
Nu există nicio diferență între [cele Trei] Vehicule.
O, Divinule, cele Trei Vehicule au fost predate de către tine,
În concordanță cu capacitățile ființelor.**

Acest subiect este abordat mai pe larg în „Ghirlanda de nestemate” (Ratnāvalī), compusă tot de Ārya Nāgārjuna, și disponibilă pe aceeași pagină web unde se găsește acest text.

Pe scurt, Vehiculul Arhaților, Vehiculul Pratyekabuddhașilor și Vehiculul Bodhisattvașilor sunt de fapt același Vehicul, adică sunt Vehiculul sau Calea care duce la Buddhitate. Învățăturile care duc la starea de Arhat sau la cea de Pratyekabuddha sunt părți ale Vehiculului Unic, deoarece stările de Arhat, de Pratyekabuddha și de Bodhisattva sunt doar în stări intermediare, temporare, pe drumul către starea finală, stabilă, de Buddha.

22.

**Corpul tău este etern, neschimbător, minunat,
Este făcut din Dharma, O, Victoriosule!
Însă pentru oamenii care urmează să intre pe Cale
Ai manifestat plecarea în Nirvana.**

După cum am scris mai sus, corpul adevărat al unui Buddha este numit Dharmakāya, și în afară de acest nume, care este o simplă etichetă, nu se poate vorbi nimic despre el, pentru că transcende complet orice idei, noțiuni, etc.

Deși un Buddha poate manifesta fără efort un corp material indestructibil, totuși, pentru a arăta discipolilor faptul că agregatele nu sunt ceva de dorit, că sunt nepermanente, că sunt suferință, că sunt lipsite de sine, de esență, Divinul Buddha Śākyamuni a manifestat un corp material cu toate caracteristicile umane aparente, adică cu îmbătrânire, boală și moarte.

Este posibil ca, dacă ar fi manifestat un corp indestructibil, ființele să dorească să obțină unul similar, și nu să dorească să obțină Eliberarea. De asemenea, predând ne-atașarea de agregate, dacă ar fi creat niște agregate indestructibile, unele ființe le-ar fi putut vedea ca fiind create din atașare față de o stare perfectă a lor.

În alte contexte, alți Buddha manifestă alte feluri de corpuri, care sunt cele mai potrivite pentru a ajuta trezirea ființelor ignorante conexe acelor contexte.

23.

**În universul infinit, ești văzut mereu de către discipolii tăi
Care doresc înțelegerea completă și perfectă a vieții și a morții
Și, datorită acestei înțelegeri,
[n.t. Să realizeze] încetarea roții existenței.**

Deși aparent Divinul Buddha a manifestat plecarea în MahāpariNirvana, un Tathāgata este văzut oricând de către discipolii care doresc Trezirea supremă. Ar mai fi de precizat că Buddhașii sunt văzuți în egală măsură de către orice discipoli, adică nu există „discipolii lui Buddha Śakyamuni” care îl văd numai pe Buddha Śakyamuni, „discipolii lui Buddha Amitābha”, „discipolii lui Buddha Vajrasattva”, etc. Toți Bodhisattvașii sunt discipolii tuturor Buddhașilor.

Sau, într-o altă variantă de traducere:
Însă în infinitele lumi, ești văzut mereu
De cei care au credință în tine, și care
Sunt nerăbădători [să devină Buddha și să facă la fel ca tine:]
Să coboare în lume, să se nască, să se Trezească,
Să predice Dharma, și să intre în Nirvana.

Aici Nirvana nu este cea obișnuită, ci este Nirvana Buddhașilor, adică MahāpariNirvana.

24.

**O, Divinule, în tine nu există nici senzații,
Nici compoziții mentale, și nici mișcare,
Și totuși, în această lume, fără niciun efort¹,
Realizezi funcția de Buddha.**

25.

**Datorită meritului obținut de mine, [n.t. Ārya Nāgārjuna],
Prin a-l acoperi cu florile calităților sale
Pe Tathāgata, Inconceptibilul, Nemăsurabilul,
Fie ca ființele să participe
La profunda învățătură supremă a Regelui Înțelepților.**

Acesta este versetul final de dedicare și de aspirație ale lui Ārya Nāgārjuna. „Învățătura” este însăși Dharma, iar „Regele înțelepților” este, bineînțeles, Divinul Buddha.

¹ Sau: fără nicio participare.

Dicționar de termeni

AGREGATE (*upādāna-skandha*). Vezi SKANDHA.

ASEITATE, AȘA-CUM-ESTE, sau ASTFEL-CUM-ESTE (*tathatā*). De asemenea: realitatea adevărată, nimic adăugat sau luat. Cuvântul din limba română, „aseitate”, nu este traducerea cea mai fidelă, el însemnând „existența originând din și neavând nicio altă sursă decât ea însăși” și fiind folosit mai ales în contextul presupunerii existenței unei divinități supreme, a cărei existență însă nu se presupune în budism (ci chiar se demonstrează ca fiind o idee invalidă) și nu face obiectul budismului, acesta fiind non-teist și non-pozitivist. Pe parcursul acestei traduceri, cuvântul este folosit pentru „Așa-Cum-Este” Realitatea, modul real de a exista al dharmelor, natura tuturor dharmelor, esența Realității, natura Realității.

BUDDHA. „Cel Trezit”. Cel care s-a Trezit la Realitate. Termen folosit atât pentru ființa cel mai recent Trezită pe această planetă (Buddha istoric, adică Gautama Siddhartha, numit și Śakyamuni, adică înțeleptul clanului Śakya), cât și pentru orice alte ființe care au ajuns la aceeași stare, la aceeași realizare, despre care se afirmă în Prajñāpāramitā Sutra că sunt într-un număr „infinite”. Numit și „Tathāgata”, „Buddha”, „Jina”, „Conducătorul Caravanei”, etc. În traducere se mai folosesc și „Divinul”, „Împlinitul”, „Realizatul”, „Trezitul”, „Nobilul”, „Desăvârșitul”.

DHARMA. 1) Realitatea unică, finală, fundamentală; 2) un eveniment esențialmente real, sau un adevăr; 3) ca reflectat în viață: dreptate, virtute; 4) dacă este scris cu majusculă, învățătura lui Buddha: Doctrină, Scriptură, Adevăr; se referă la învățăturile Buddhiste în general sau, în funcție de context, la o anumită învățătură în particular; unii traducători se referă la acestea ca fiind „doctrina buddhistă”, termen ce sugerează însă îngustime și rigiditate și de aceea în traducere se folosesc alternativ cele două cuvinte, doctrină și învățătură; 5) obiect al celui de-al șaselea organ de simț (al minții); 6) în general, orice entitate perceptibilă sau conceptibilă: fenomen, ființă, obiect, noțiune, însușire, concept, idee, parte, stare, etc.

DIVIN (*bhagavan*). Un epitet al lui Buddha. De asemenea „Cel Binecuvântat”.

FIINȚĂ (*sattva*). O entitate vie, simțitoare. Având conștiință. O ființă animată, prin contrast cu obiectele neanimate. Toate ființele cu conștiință sau minte, care nu au atins încă Buddhitatea. Include toate ființele din Samsara și pe cele care au atins orice nivel (*bhūmi*) de Bodhisattva.

FORMA (*rūpa*). Primul dintre cele cinci agregate (*skandha*); materia. Materia și energia sunt considerate ca fiind unul și același lucru.

KLEŚA. Tulburările, perturbările mentale, inclusiv o parte din cauzele și efectele lor. Cele trei „otrăvuri ale minții” sau tulburările fundamentale sunt

considerate ignoranța (sau iluzia), atașarea și aversiunea, care duc la nenumărate alte perturbări și stări mentale. În Mahayana se mai consideră încă două fundamentale pe lângă acestea trei, și anume mândria și invidia, toate fiind numite „cele cinci otrăvuri”. În alte enumerări se mai socotesc încă două, și anume îndoiala și vederile greșite.

NESTEMATE (*ratnā*). Trei: Buddha, Dharma și Samgha (Sangha).

NIRVANA. „Încetare”, „stingere”. Calm liniștit, sublim, existență reală, nedistorsionată.

PARINIRVANA. NIRVANA completă, finală, fără rămășițe.

REALIZARE. „Realizarea” nu înseamnă construirea, atingerea sau obținerea a ceva, ci are un sens apropiat de expresia convențională „a-ți da seama direct, nemijlocit, de ceva”. „Realizarea Realității” înseamnă vederea clară, directă, înțelegerea de o profunzime infinită a stării de fapt. Aceste cuvinte, desigur, sunt incapabile să exprime foarte precis ceva ce nu ține de cuvinte, de noțiuni. Desigur, se poate spune că „Realizarea Realității” este o realizare în sens obișnuit, în sensul că a necesitat efort și resurse, și că prin ea se „obține” încetarea suferinței și eliberarea din Samsara, respectiv Trezirea perfectă. Totuși, sensul cel mai apropiat de cel intenționat în texte este cel de la începutul acestei definiții.

SAMSARA. Cuvânt din limba sanscrită care înseamnă „rătăcire”. Este folosit de către Buddha pentru a descrie rătăcirea ființelor în ciclul renașterilor și morților. Existență ciclică. Potrivit semnificației sale, nu este un „drum” urmat, ci o rătăcire fără o direcție precisă și fără un scop precis. Existența condiționată a vieții obișnuite în care suferința apare deoarece ființa încă are ignoranță, atașare și agresiune (cele trei otrăvuri). Eliberarea, sau Trezirea, sau Iluminarea sunt cuvintele folosite pentru a indica starea de oprire a acestui ciclu care, în absența realizării naturii adevărate a tuturor fenomenelor aparente, continuă la nesfârșit. Vezi NAȘTERE-ȘI-MOARTE.

SKANDHA. Literalmente, „grămezi, agregate”. Cinci: 1) forma, materia, energia, internă sau externă; 2) senzația; a simți un obiect; 3) percepția, înțelegerea, distingerea, recunoașterea; 4) formațiunile mentale, impulsurile, voința; toate tipurile de obiceiuri mentale, gânduri, idei, păreri, prejudecăți, hotărâri; 5) conștiința; cea care cunoaște și discerne. Acestea sunt constituentele a ceea ce este considerat în mod greșit ca fiind un sine sau o persoană. În *Samyutta Nikaya*, se zice că Buddha a spus: „O „caleașcă” există pe baza agregării părților și, exact așa, conceptul de „ființă” există atunci când cele cinci agregate sunt disponibile.” Bineînțeles, aceeași analiză se poate aplica și părților caleștii. Deci, așa cum caleașca este de fapt o reificare, o considerare ca fiind real a ceva ce de fapt nu există ca atare, așa este și ideea de sine și la fel și toate dharmele.

TATHĀGATA (*tathā-gata* sau *tathā-āgata*). Un titlu al lui Buddha, înseamnă fie „Astfel-Plecat”, fie „Astfel-Venit”.

VEHICUL(E) (*yāna*). Același cuvânt se folosește atât pentru cale cât și pentru un mijloc de transport. Metode de salvare, așa cum sunt analizate de Mahayana. Trei: 1) Discipoli (Arhați), 2) Pratyekabuddhași; acestea două constituie Hinayana, vehiculul inferior sau mic; peiorativ pentru acei budiști care nu au acceptat noua învățătură Mahayana. 3) Mahayana, marele Vehicul; mișcarea din budism care a luat naștere pe la începutul erei creștine, adoptând doctrina Bodhisattva, scopul căreia este starea de Buddha sau suprema, perfecta Trezire, și combinând-o cu o doctrină metafizică a Vacuității universale. Deși unii adepți ai Mahayanei clasifică vehiculele în inferior și superior, această clasificare nu este una făcută de către Buddha. În plus, aceste vehicule sunt de fapt unul singur, primele două vehicule fiind stadii temporare.

Cuprins

Notă introductivă.....	1
Prefață.....	2
Textul	3
Dicționar de termeni.....	11
Cuprins	14